

Medezeggenschap nieuwe stijl / herziening Wmcz

Jasper Boele
directeur LSR

Opbouw lezing

Blok1.

Ontwikkelingen in de Medezeggenschap

Blok 2.

Toelichting op de herziene Wmcz

Blok 3.

Medezeggenschap nieuwe stijl

Blok 1.

Ontwikkelingen in de Medezeggenschap

Ontwikkelingen in de medezeggenschap

- 1. Cliëntenraden hebben de 'wind mee'**
- 2. De praktijk van de Medezeggenschap**

1. Cliëntenraden de 'wind mee'

Politieke ontwikkelingen

Citaat uit het Regeerakkoord september 2017:

‘De inspraak van verzekerden, patiënten en cliënten op het beleid van hun zorgverzekeraar respectievelijk zorgaanbieder wordt wettelijk vastgelegd’.

Herziening Wmcz

Minister Schippers heeft in 2016 een herziening van de Wmcz - Wet medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen - gelanceerd.

Governance code zorg

Herziene governance code per 1 januari 2017

Doel van de Zorgbrede Governancecode:

- Bevorderen van goed bestuur
- Gericht op het realiseren van maatschappelijke doelstelling van zorginstelling

Governance code zorg

Paar belangrijke nieuwe elementen in de code:

- de **centrale positie van de cliënt** van de zorginstelling heeft een duidelijke plaats in de code gekregen.
- **Cliëntenraden** en het belang daarvan zijn expliciet in de code benoemd.

Cliëntenraden hebben 'de wind mee'

Zorgverzekeraars, politiek,
zorginstellingen en beleidsmakers =>

Al deze partijen zien belangrijke rol
voor cliëntenraden

Voorbeelden belangrijke rol voor cliëntenraden

- **Zorgverzekeraars:**
 - betrekken cliëntenraden bij zorginkoop
 - bijeenkomsten met cliëntenraden om signalen over kwaliteit van de zorg te krijgen.
- **Politiek:**
 - regeerakkoord
 - herziene Wmcz

Voorbeelden belangrijke rol voor cliëntenraden

- **Zorginstellingen:**
 - Belangrijke rol cliëntenraden bij Kwaliteitskader (lezing 2 Dorien Kloosterman)
 - Governance code zorg (lezing 3 van Jose Laheij)
- **Beleidsmakers**
 - Bv ministerie VWS betreft nadrukkelijk cliëntenraden bij de implementatie van nieuwe wetgeving, zoals de Wet zorg en dwang

2. De praktijk van de Medezeggenschap

2. De praktijk van de Medezeggenschap

Structuur van de medezeggenschap heeft veel aandacht in de gehandicaptenzorg:

- Formele versus informele medezeggenschap
- Centrale versus lokale medezeggenschap

A thick orange horizontal bar spans the top of the page. A thin orange vertical line runs down the left side, intersecting the horizontal bar. The word "Buzzen" is written in a bold, black, sans-serif font in the center-left area of the white background.

Buzzen

Blok 2.

Toelichting op de herziene Wmcz

Stand van zaken herziening Wmcz

- Eind 2016 internetconsultatie Wetsvoorstel herziene Wmcz
- Obv consultatie heeft Minister Schippers enkele wijzigingen doorgevoerd
- Wetsvoorstel maart 2017 naar Raad van State
- VWS heeft advies RvS in juni 2017 ontvangen

Stand van zaken herziene Wmcz

- VWS stelt momenteel 'nader rapport' op n.a.v. advies Raad van State.
- Vervolgtraject: Herziene Wmcz moet besproken worden in nieuwe Ministerraad, vervolgens naar 2^e kamer en daarna naar 1^e kamer
- Verwachting is inwerkingtreding herziene Wmcz: op zijn vroegst 1 januari 2019

Doelstelling nieuwe Wmcz

1. Cliëntenraden goed **in positie brengen** t.o.v. de zorgaanbieder. Zodat zorgaanbieder **cliënt nog meer centraal zet**.
2. **Meer maatwerk** mogelijk maken in de medezeggenschap zodat **beter aansluit bij de praktijk**.

Hoofdlijnen

1. Bekostiging en facilitering CR
2. Instemmingsrecht
3. Maatwerk
4. Toezicht door IGZ
5. Uitbreiding onderwerpen Medezeggenschapsregeling

Hoofdpijnen

6. Enquêterecht
7. Openbaarmaking vacatures cliëntenraad
8. achterban contact
9. Tijdig vragen advies of instemming

1. Bekostiging en facilitering CR

Toevoeging in herziene Wmcz onder de kosten die redelijkerwijs noodzakelijk:

kosten van scholing en onafhankelijke ondersteuning.

‘Voldoende scholing en onafhankelijke ondersteuning zijn een belangrijke voorwaarde voor een sterke en onafhankelijk functionerende cliëntenraad.’

1. Bekostiging en facilitering CR

In memorie van toelichting:

2 opties:

1. Eigen begroting (mag naar eigen inzicht worden besteed, raad hoeft geen inzicht te geven in haar uitgaven)
2. kosten laten betalen door zorgaanbieder.

1. Bekostiging en facilitering CR

Facilitering werk bij cliëntenraad vanuit zorginstelling:

- Bij vacature voor cliëntenraadsleden
- Bij contact met de achterban

1. Bekostiging en facilitering CR

Facilitering werk van cliëntenraad vanuit zorginstelling:

- Bij vacature voor cliëntenraadsleden
- Bij contact met de achterban

2. Instemmingsrecht

Twee typen instemmingsrecht:

- Instemmingsrecht op de procedure
- Instemmingsrecht over onderwerpen

2. Instemmingsrecht

Instemmingsrecht op de procedure

- wijziging van de doelstelling of de grondslag;
- fusie of duurzame samenwerking waarbij de instelling is betrokken;

2. Instemmingsrecht

Instemmingsrecht op de procedure

- overdracht van de zeggenschap over de zorg of een onderdeel daarvan;
- ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing van een instelling

Instemmingsrecht

Instemmingsrecht over onderwerpen

Meeste onderwerpen waarover nu verzwaard

adviesrecht geldt worden instemmingsrecht

Bv. Instemmingsrecht over hygiëne of veiligheid

3. Maatwerk

- 1. Maatwerk in opzetten structuur**
- 2. Maatwerk door:**
 - meer verplichtingen in langdurige zorg dan in overige zorgsectoren**

3. Maatwerk

1. Maatwerk in opzetten structuur

- Cliëntenraad verplicht bij > 10 zorgverleners
- Zorginstelling kan meerdere cliëntenraden instellen (bv zowel centraal als lokaal)
- Zorgaanbieder moet meerdere cliëntenraden instellen als sprake is van verschillende zorgvormen en verschillende cliëntengroepen

3. Maatwerk

Maatwerk van de medezeggenschap:

- Zorgaanbieder moet bij specifieke situaties een locatie cliëntenraad instellen
- Indien een delegatie cliënten op locatie verzoekt om een cliëntenraad dan moet er een cliëntenraad worden ingesteld
- Nieuw: INSPRAAK

Participatie

**Geldend voor Langdurige zorg
dus voor de gehandicaptenzorg:**

Directe participatie = **inspraak**
direct = in gesprek met alle cliënten

Indirecte participatie = **cliëntenraad**
Indirect = in gesprek met een delegatie van
cliënten/verwanten

INSPRAAK

Voorbeelden van INSPRAAK:

- Bewonersoverleg
- Huiskameroverleg

Ook de mening van vertegenwoordigers betrekken

INSPRAAK

De cliëntenraad is verplicht de resultaten van inspraak te betrekken bij hun advisering

3. Maatwerk

2. Wmcz geeft meer verplichtingen voor zorginstellingen in langdurige zorg:

- Inspraak
- Extra instemmingsrecht cliëntenraad over:
 - besluiten over het sociaal plan
 - besluiten over de inrichting de ruimtes bestemd voor cliënten

4. Toezicht door Inspectie

- *Als inspectie constateert geen cliëntenraad aanwezig is of geen Inspraak wordt geboden
=> Inspectie in gesprek met zorgaanbieder
=> In uiterste geval kan Inspectie handhavend ingrijpen dmv een last onder bestuursdwang dan wel onder dwangsom.'*
- *Ook individuele cliënt zich tot Inspectie wenden*

5. Uitbreiding van de onderwerpen waarover in de medezeggenschapsregeling

1. de wijze waarop een cliëntenraad wordt betrokken bij de voorbereiding van bepaalde besluiten;
2. de verdeling van taken en bevoegdheden van de cliëntenraden
3. de wijze waarop wordt bewerkstelligd dat de benodigde **informatie op begrijpelijke wijze aan de cliëntenraad** wordt verstrekt.

6. Enquêterecht

Enquêterecht =

Het recht van een cliëntenraden om bij een

vermoeden van wanbeleid in de zorginstelling naar de

Ondernemingskamer te stappen.

6. Enquêterecht

NIEUW:

geldt ook voor BV's en niet alleen voor stichtingen

Dus ook voor commerciële zorgorganisaties

6. Enquêterecht

NIEUW:

Alleen cliëntenraden kunnen nog het

enquêterecht inzetten

(dus niet meer vertegenwoordigende organisaties)

7. Openbaarmaking vacatures cliëntenraad

Vacatures voor een lid van de cliëntenraad moeten voortaan verplicht openbaar worden gemaakt.

Dit draagt bij aan de onafhankelijkheid van de raad.

8. contact met de achterban

Responsiviteit van de cliëntenraad staat centraal

Responsiviteit

- Rekenschap geven van dat je als cliëntenraad namens je achterban praat.
- Plicht cliëntenraad: 'weten wat cliënten vinden'.
- Cliëntenraden moeten deze informatie gebruiken wanneer ze adviezen geven.

8. contact met de achterban

- Cliëntenraden zullen in hun reglement schriftelijk moeten regelen hoe zij dit gaan bewerkstelligen.
- Hier ligt echter ook een verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder om dit contact met de achterban te faciliteren.
Dit in het kader van goed bestuur.

9. Tijdig vragen advies of instemming

Huidige Wmcz:

Het advies wordt op een zodanig tijdstip gevraagd, dat het van wezenlijke invloed kan zijn op het te nemen besluit.

9. Tijdig vragen advies of instemming

Nieuw t.o.v. wmcz:

het advies of de instemming van de cliëntenraad moet op een zodanig tijdstip worden gevraagd dat de cliëntenraad redelijkerwijs genoeg tijd heeft zich een **goed oordeel ter zake** te vormen.

The image features a solid orange horizontal bar at the top, extending from the left edge to the right edge. A thin orange vertical line runs down the left side of the page, starting from the top edge and extending to the bottom edge. The word "Buzzen" is written in a bold, black, sans-serif font, positioned in the upper-left quadrant of the white background.

Buzzen

Blok 3.

Medezeggenschap nieuwe stijl

Medezeggenschap Nieuwe Stijl

- a. Cliëntenraad praat namens de achterban
- b. Formele EN informele medezeggenschap
- c. Adviseren: cliëntenraad vanaf begin bij nieuwe plannen betrekken
- d. Spelregels van de medezeggenschap goed vastleggen

Hoe achterhalen wat cliënten belangrijk vinden?

1. Door informatie van de zorginstelling te bestuderen (bv cliëntervaringsonderzoeken, klachtenrapportages)
2. Door zelf informatie op te gaan halen bij cliënten
3. Door als cliëntenraad aan de zorginstelling te vragen om onderzoek te gaan doen

Medezeggenschap Nieuwe Stijl

Succes van Medezeggenschap hangt mede van drie factoren af:

1. Het functioneren van de cliëntenraad zelf
2. De samenwerking met de bestuurder/manager
3. De mate waarin de cliëntenraad weet de stem van de cliënten weet te behartigen

Pilot succesvolle medezeggenschap in 2018

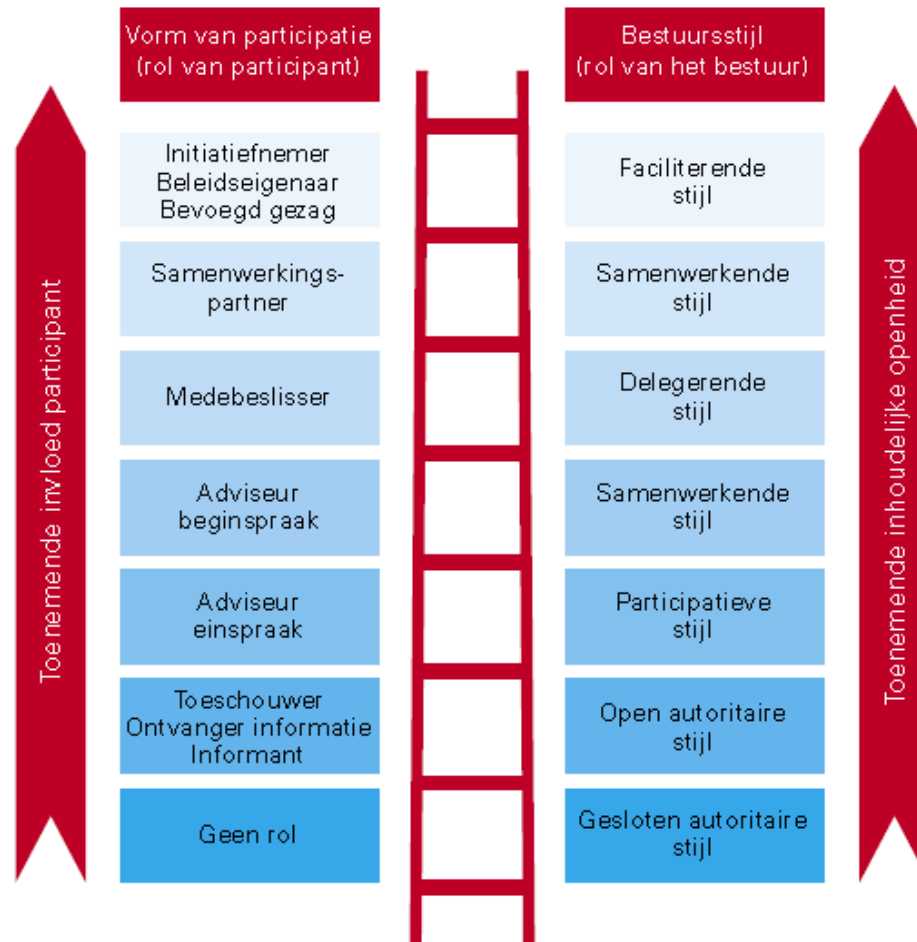
LSR en Kansplus werken in 2018 samen aan:

Ontwikkelen van **profielen van succesvolle medezeggenschap**

Participatieladder cliëntenraad

Bestuursstijlen

Ontwikkelen profielen en pilot in 2018

10 pilots en 4 regionale bijeenkomsten

Pilots: 5 cliëntenraden en 5 familieverenigingen/
verwantenraden

Doe mee aan de pilot!

Aanmelden via de mail: j.boele@hetlsr.nl

Resultaten

- toolkit, met onder andere een zelfanalyse-instrument
- Een brochure waarin succesvolle profielen van medezeggenschap staan omschreven
- Een model voor een co-training: cliëntenraad en bestuurder/manager

Medezeggenschap nieuwe stijl

Samen aan de slag voor betere medezeggenschap!

De cliëntenraad, de bestuurder en de achterban!

A thick orange horizontal bar spans the top of the page. A thin orange vertical line runs down the left side, intersecting the horizontal bar. The word "Buzzen" is written in a bold, black, sans-serif font in the lower-left quadrant of the white background.

Buzzen

Vragen?

Dank voor uw aandacht